

Ohjeita henkilökohtaisen avun käyttäjille, työnantajille ja palveluntuottajille koronaepidemian aikana

Korona-viruksen aiheuttamasta poikkeustilanteesta johtuen Porvoon kaupunki on laatinut täydentäviä ohjeita henkilökohtaisen apuun. Ohjeet on tarkoitettu avustajansa työnantajana toimiville vammaisille, palveluseteli- ja ostopalveluntuottajille.

Ohjeita pyritään päivittämään tilanteen muuttuessa. Palveluntuottajia ja avustajansa työnantajana toimivia asiakkaita pyydetään kuitenkin myös itse seuraamaan tilannepäivitystä mm. seuraavista lähteistä: www.porvoo.fi, www.stm.fi, www.thl.fi.

Henkilökohtaisen avun tavoitteena on turvata välttämätön apu. Poikkeustilassa suositellaan, että henkilökohtainen apu kohdennetaan niille asiakkaille ja niihin tehtäviin, jotka ovat päivittäistoimintojen ja kotona pärjäämisen kannalta välttämättömiä. Mikäli työntarjoamisen mahdollisuudet tilanteessa vähenevät tai loppuvat, voi tulla ajankohtaiseksi lomauttaa avustaja. Avustajansa työnantajana toimiva vammainen, saa apua asiaan Porvoon seudun työnhakijat ry:ltä, puh (019) 524 3411. Lisätietoja myös www.heta-liitto.fi/.

Jos työntekijällä on hengitystieinfektioon viittaavia oireita hän ei tule töihin. Välttämätön apu on silloin järjestettävä toisin. Työnantajana toimiva vammainen henkilö voi siinä tapauksessa olla yhteydessä vammaispalvelun työntekijäänsä, mikäli ei itse saa sijaista tai apua järjestettyä.

Koronaviruksen leviämisen torjuminen

Koronaviruksen leviämisen torjumiseksi on suositeltavaa välttää tarpeettomia lähikontakteja. Tämä tulee huomioida myös henkilökohtaisen avun palvelun käytössä, erityisesti vapaa-ajalle tarkoitetun avun toteuttamisessa. Tilanteessa suositellaan välttämään esimerkiksi virkistys- ja harrastustoimintaan osallistumista sekä kauppakeskuksissa ja muissa julkisissa paikoissa oleskelua.

Koronavirukselta voi suojautua samalla tavoin kuin muiltakin hengitystieinfektioiden aiheuttajilta.

Keskeistä on huolehtia hyvästä käsihygieniasta, oikeaoppisesta aivastus- ja yskimistekniikasta sekä niistämistekniikasta ja -hygieniasta, kasvojen alueen koskemattomuudesta ja kodin yleisestä siivouksesta ja pintojen puhtaudesta.

Avustettavan tulee varata avustajalle mahdollisuus käsien saippuapesuun kotona annettavassa avussa. Avustettavalle on syytä varata oma käsipyyhe tai tarjota paperisia pyyhkeitä (esim. talouspaperia).

STM on julkaissut ohjeet 31.3.2020 ja korjatun ohjeen 1.4.2020, jossa ohjeistaan myös henkilökohtaisia avustajia käyttämään kirurgista nenäsuusuojainta tai kankaista huivia suojaimena ollessaan työssä **riskiryhmään** kuuluvan avustettavan luona.

Riskiryhmään kuuluvat:

- yli 70-vuotiaat henkilöt ja
- ne, perussairaudet, jotka merkittävästi heikentävät keuhkojen tai sydämen toimintaa tai elimistön vastustuskykyä (esim. vaikea-asteinen sydänsairaus, huonossa hoitotasapainossa oleva keuhkosairaus, diabetes, johon liittyy elinvarioita, krooninen maksan tai munuaisen vajaatoiminta, vastustuskykyä heikentävä tauti kuten aktiivisessa solunsalpaajahoidossa oleva syöpätauti, vastustuskykyä voimakkaasti heikentävä lääkitys).

Henkilökohtaiset avustajat voivat ensisijaisesti suojautua kankaisella suunenäsuojaimella, esim. huivilla. Suoja pitää vaihtaa jokaisen avustettavan luona käynnin jälkeen ja se on pestävä 90 asteessa ennen seuraavaa käyttöä. Avustettavan on sovittava avustajan kanssa huivin pesusta ja desinfioinnista.

Porvoon kaupungin vammaispalvelut korvaa kankaisten suojan esim. huivin hankintahinnan työnantajana toimivalle vammaiselle hakemuksesta ja kuitteja vastaan. Yhden huivin kohtuullisena hankintahintana pidetään enintään 20 euroa. Lähtökohtaisesti asiakkaalle korvataan 2 kankaisten suojan hankinta/avustaja.

Vapaamuotoisen hakemuksen kuitteineen voi toimittaa osoitteeseen:

Porvoon vammaispalvelut
Tulliportinkatu 4
06100 Porvoo

Kirurgiset suunenäsuojaimet ja muut suojaimet kohdennetaan tarveharkinnan perusteella, kun avustettavalla on hengitystieinfektio-oireita. Suojavälineitä luovutetaan tarpeen ja saatavuuden mukaisesti. STM:n ohjeiden nojalla, suojavälineitä kohdennetaan riskiryhmään kuuluvien palvelujen järjestämisessä ja niiden riittävyyden mukaisesti. Suojaimia luovutetaan kerralla enintään 1 viikon tarvetta vastaava määrä.

Luovutettavat suojavälineet on tarkoitettu ainoastaan avustajan käyttöön hänen työssä ollessaan. Asiakas hankkii itse omalla kustannuksellaan itselleen ja perheenjäsenilleen heidän mahdollisesti tarvitsemansa suojavälineet.

Yksityiset palveluntuottajat (ostopalvelu ja palveluseteli) hankkivat ja huolehtivat suojarusteista itse.

Kankainen suusuojaus

Porvoon kaupunki tavoittelee mahdollisimman turvallista suojautumista. Sen vuoksi kaupunki on aloittanut kankaisten suojien valmistuksen ja tavoitteena on, että ne ovat myös henkilökohtaisten avustajien käytettävissä. Kaupunki tiedottaa erikseen saatavuudesta ja käyttöohjeista maskien valmistuessa.

JOS ASIAKAS SAIRASTUU HENGITYSTIEOIREISIIN

Yleistä

- terveydentilaa voi arvioida viranomaisten laatimassa omaolopalvelussa www.omaolo.fi
- oireiden salliessa asiakas sairastaa kotona
- jos epäilee Korona-tartuntaa, seuraa Porvoon kaupungin nettisivujen ohjeistusta www.porvoo.fi.
- tilanteessa asiakas pysyy kotona ja välttää ulkopuolisia kontakteja. Tarvittaessa henkilökohtainen apu voi jatkua tilanteessa välttämättömän avun osalta. On tärkeää, että kotiin tulevat henkilöt saavat tiedon oireista, jotta pystytään varautumaan riittäviin suojaustoimenpiteisiin

Henkilökohtainen apu ei ole tarkoitettu sairaanhoitoon. Mikäli henkilökohtaisen avun asiakas sairastuu infektiooireisiin ja tarvitsee sairaanhoitoa, tulee hänen kääntyä asiassa terveyspalvelujen puoleen, lisätietoja www.porvoo.fi.

Jos asiakkaalla on Korona-tartunta

Korona-tartunnasta on kerrottava henkilökohtaiselle avustajalle ennen avustusta, jotta avustaja pystyy suojautumaan tilanteessa.

Tilanteessa on syytä pidättäytyä kaikista tarpeettomista kontakteista, myös henkilökohtaisesta avusta, mikäli se on mahdollista. Henkilökohtainen apu tulisi tilanteessa minimoida välttämättömään apuun (esim. hoidolliset toimenpiteet, ravitsemus, hygienia ja ruokahuolto). Saman henkilökohtaisen avustajan ei tulisi avustaa sekä sairastuneita että erityisesti riskiryhmään kuuluvia muita henkilöitä tartunnan leviämisen välttämiseksi.

Työntekijän suojaaminen

Hyvästä käsihygieniasta on huolehdittava kaikissa tilanteissa.

Avustettavan luona käytetään lähtökohtaisesti hengitystiesuojaimena kankaista suojaa.

Jos asiakkaalla on hengitystieinfektioon viittaavia oireita, tulee työntekijän käyttää riittäviä suojarusteita, joista jäljempänä tarkemmat ohjeet.

Porvoon kaupunki luovuttaa suojavälineitä ainoastaan työnantajamallin asiakkaille (vammainen toimii itse avustajansa työnantajana). Jos vammainen toimii avustajansa työnantajana, voi hän olla suojarusteiden osalta yhteydessä vammaispalveluihin puh 040 610 3155 arkisin klo 9-14.30.

Suojavälineiden tarvearviosta vastaa sosiaali- ja terveyshuollon edustajat. Se perustuu asiakkaan henkilökohtaisen avun määrään, luonteeseen ja tehtäviin. Tarvittaessa suojavälineet järjestetään asiakkaalle yhteistyössä sosiaali- ja terveyshuollon edustajien kanssa. Lähtökohtaisesti avustaja voi hakea suojaimet erikseen sovittavasta paikasta, jolloin hän saa myös niiden käytön opastuksen.

Ohjeet suojautumisesta avustajalle

Hyvästä käsihygieniasta on huolehdittava kaikissa tilanteissa.

Suurin osa henkilökohtaisen avusta voidaan toteuttaa kankaista suusuojainta käyttäen. Työntekijä käyttää suusuojainta oleskellessaan avustettavan luona samassa tilassa. Suusuojain asetetaan pestyyn tai desinfioiduin käsin. Sen käytön aikana tulee välttää kasvojen alueen koskettelua. Jos avustajan työtehtävät vaativat kirurgisen suunenäsuojuimen käyttöä, hän noudattaa em. asettamishjeita ja voi käyttää samaa kirurgista suunenäsuojuainta, kunnes se kostuu, yleensä n. 4 tuntia.

Jos asiakkaalla on hengitystieinfektio-oireita, tulee avustajan käyttää kertakäyttöisiä suojakäsineitä, kirurgista suu-nenäsuojusta ja esiliinaa avustustehtävissä avustettavan luona. Kertakäyttöiset suojavarusteet laitetaan välittömästi käytön jälkeen muovipussiin, joka suljetaan ja viedään roskakoriin.

OHJEET AVUSTAJALLE, JOS AVUSTETTAVALLA ON TODETTU HENGITYSTIEINFEKTIO-OIREITA

Sovi avustettavan kanssa, missä suojavarusteet säilytetään siten, että ne ovat saatavillasi mahdollisimman helposti ja puhtaasti. Suositeltavaa on, että avustaja säilyttää suojaimia varustelaukussa. Jos tämä ei ole mahdollista, tulee ne säilyttää asiakkaan luona helposti saatavilla ja puhtaasti. Mieti etukäteen, missä saat suojavarusteet puettua ja riisuttua turvallisesti. Varaa mukaan tarvittaessa pussi tai laukku omille ulkovaatteillesi.

Avustettavan luo tullessa

Sulje matkapuhelin ja muut mobiililaitteet kertakäyttöiseen muovipussiin. Vältä matkapuhelimen ja muiden laitteiden käyttöä asiakkaan luona.

Pese kädet saippualla tullessasi sisään. Jos tämä ei ole mahdollista, desinfioi ne käsidesillä.

Pue suojavarusteet.

Avustettavan luona

Pese kädet saippualla ennen ja jälkeen hoitotoimenpiteiden ja likaisiin astioihin, roskapusseihin, puhdistettaviin pintoihin koskemisen jälkeen. Vältä koskettamasta kasvojen aluetta.

Avustuskäynnin jälkeen

Laita käytetyt suojavarusteet, hoidossa käytetyt kertakäyttötarvikkeet sekä varustelaukun että mobiililaitteiden suojana olleet muovipussit tiiviiseen jätöpussiin ja vie pussi suljettuna sekajäteastiaan.

Pese kädet asiakkaan luota lähtiessäsi. Jos se ei ole mahdollista puhdistu ne käsidesillä.

SUOJAINTEN RIISUMINEN

Kun suojaimet riisutaan oikeassa järjestyksessä, vältetään tilanne, jossa omilla käsillä kontaminoidaan silmien, nenän tai suun limakalvoja tai levitetään mikrobia ympäristöön. Suojaimet laitetaan riisumisen myötä suoraan erilliseen pussiin.

1. Riisu esiliina ja suojakäsineet ja laita ne jättepussiin.
4. Desinfioi kädet
5. Riisu kirurginen suu-nenäsuojus ja laita se jättepussiin.
6. Desinfioi kädet.

Lisätietoa: <https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-kotihoidon-tyontekijat>

Ann-Sofie Silvennoinen
sosiaali- ja terveysjohtaja

Kati Liukko
johtava ylilääkäri

Katja Blomberg
hoitotyönjohtaja

<https://stm.fi/stm-ohjeet-koronavirustilanteessa>

https://stm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/sosiaali-ja-terveysministerio-tasmentaa-kuntiin-annettua-ohjettakotiin-annettavista-palveluista-koronavirustilanteessa